

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Vojtěcha Šimíčka a soudců JUDr. Miluše Doškové a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobkyně: **L. M.**, zastoupené Mgr. Romanem Seidlerem, advokátem se sídlem Na Jíkalce 13, Plzeň, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, PP 21/OAM, Praha 7, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 4. 8. 2005, sp. zn. 59 Az 227/2004,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) včas podanou kasační stížností brojí proti shora označenému rozsudku Krajského soudu v Ostravě, kterým byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí Ministerstva vnitra (dále jen „žalovaný“) ze dne 14. 12. 2004, č. j. OAM-3382/VL-10-03-2004. Tímto rozhodnutím žalovaný zamítl žádost stěžovatelky o udělení azylu jako zjevně nedůvodnou podle ustanovení § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR.

Stěžovatelka v kasační stížnosti namítá důvod obsažený v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“) a jeho naplnění spatřuje v tom, že důvodem opuštění země původu byla skutečnost, že si v roce 1998 na Ukrajině půjčila částku 1 000 USD, kterou nebyla schopna vrátit,a věřitel tento dluh předal vymahačské firmě. Ta jí začala vyhrožovat a dokonce unesla jejího syna. Tím ji přinutili na ně převést byt, nicméně i poté výhrůžky pokračovaly. Proto odešla do České republiky,

kde se cítí být v bezpečí. Azylový důvod tak spatřuje v tom, že jí vyděrači znemožňují shromažďovat se se svojí rodinou a známými na veřejnosti, když „každá taková schůzka by mohla být doprovázena zásahem ze strany oněch vyděračů.“

Krajský soud se rovněž nevypořádal s existencí zákonných podmínek pro udělení tzv. humanitárního azylu podle ustanovení § 14 zákona č. 325/1999 Sb., a to rovněž s ohledem na problémy, způsobené vyděrači. Stěžovatelka připomíná, že pokud by chtěla získat povolení k pobytu na území ČR podle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců, musela by tak učinit na území Ukrajiny, což by ohrozilo její zdraví.

Proto stěžovatelka navrhuje zrušit napadený rozsudek krajského soudu a zároveň požádala o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Žalovaný ve svém vyjádření odkazuje na obsah správního spisu a navrhuje, aby byla kasační stížnost zamítnuta jako nedůvodná.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek Krajského soudu v Ostravě v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud nejprve vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je žadatel chráněn před důsledky rozsudku krajského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu mj., pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku - takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně) – ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatelky žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

Nejvyšší správní soud především konstatuje, že stěžovatelka v kasační stížnosti namítá nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení [§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.]. O nezákonnost napadeného rozsudku by se přitom jednalo tehdy, jestliže by krajský soud aplikoval na zjištěnou skutkovou situaci nesprávné zákonné ustanovení (příp. by opomenul aplikaci některých ustanovení dalších) anebo by sice vycházel z relevantních zákonných ustanovení, nicméně jejich výklad by odporoval běžným interpretačním metodám (teleologická, systematická, logická, gramatická apod.).

K tomu soud ze správního spisu zjistil (viz žádost o udělení azylu ze dne 22. 11. 2004 a protokol o pohovoru k žádosti o udělení azylu ze dne 1. 12. 2004), že si stěžovatelka v roce 1997 nebo 1998 půjčila 1 000 USD za účelem vycestování jejího manžela a přítele do zahraničí za prací. Manžel se však vrátil ze zahraničí bez peněz, stěžovatelka se s ním později rozvedla a splacení dluhu navýšeného o úrok po ní požadovali vymahači. Ti jí vyhrožovali i únosem syna a fyzickým násilím, a proto odcestovala do České republiky

(příjezd 7. 12. 2003). Záležitost nenahlásila na policii, protože nechtěla mít potíže. V České republice stěžovatelka pobývala nelegálně a o azyl požádala dne 18. 11. 2004 teprve poté, co jí bylo uděleno správní vyhoštění a obdržela výjezdní vízum.

Nejvyšší správní soud v daném případě nutně vycházel ze skutečnosti, že žádost o udělení azylu byla zamítnuta jako zjevně nedůvodná podle ustanovení § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., tzn. proto, že stěžovatelka neuváděla skutečnost svědčící o tom, že by mohla být vystavena pronásledování pro některý z azylově relevantních důvodů. Je tedy zjevné, že tvrzené nezákonnosti by se za daných okolností mohl krajský soud dopustit buď tím, že citované zákonné ustanovení neměl vůbec aplikovat, anebo že ho aplikoval chybně. Nic takového však Nejvyšší správní soud neshledal.

Podle citovaného ustanovení se totiž žádost o udělení azylu zamítne jako zjevně nedůvodná, jestliže žadatel neuvádí skutečnost svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v ustanovení § 12, tzn. za uplatňování politických práv a svobod anebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů. Nic takového však stěžovatelka v průběhu správního ani soudního řízení netvrdila, když setrvale uváděla pouze obavy z výhrůžek ze strany vymahačů dluhu, tzn. ze strany soukromých osob a nikoliv veřejné moci. Přitom stěžovatelka se v zemi původu vůbec nepokusila obrátit o pomoc na příslušné státní orgány.

Za této situace krajský soud podanou žalobu zamítl zcela v souladu se zákonem, když z výsledků provedeného dokazování vyšlo najevo, že stěžovatelka opustila Ukrajinu nikoliv kvůli pronásledování pro některý z azylově relevantních důvodů (viz § 12 zákona č. 325/1999 Sb.), nýbrž z důvodu strachu před vymahači dluhu. S takto provedenou právní klasifikací dané skutkové situace se Nejvyšší správní soud plně ztotožňuje. Podle jeho ustálené judikatury totiž obavy z vyděračů nepředstavují azylově relevantní důvod (viz např. rozsudky sp. zn. 6 Azs 45/2003 nebo 4 Azs 7/2003, viz www.nssoud.cz). Jak uvedl Nejvyšší správní soud již dříve (rozsudek sp. zn. 4 Azs 5/2003), žádost o udělení azylu založená na tvrzeních o *„potížích se soukromými osobami („mafii“) v domovském státě, spočívajících ve vydírání žadatelky a ve výhružkách žadatelce a její dceři, je zjevně nedůvodná. Důvodem pro udělení azylu mohou být pouze tehdy, pokud by orgány domovského státu, u nichž by se žadatelka skutečně domáhala poskytnutí ochrany, nebyly schopny ochranu před takovým jednáním poskytnout. Na žadatelku se v tomto případě nevztahuje ani překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona č. 325/1999 Sb., ve znění zákona č. 2/2002 Sb.*“

Z dosavadní judikatury zdejšího soudu rovněž vyplývá, že zamítnutí žádosti o udělení azylu podle ustanovení § 16 odst. 1 zákona č. 325/1999 Sb. pojmově vylučuje možnost rozhodovat o přiznání humanitárního azylu podle ustanovení § 14 stejného zákona (viz např. rozsudky sp. zn. 1 Azs 8/2003 nebo 4 Azs 35/2003) tak, jak požaduje stěžovatelka. V rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 9. 2005, sp. zn. 7 Azs 138/2005, k této otázce zdejší soud uvedl: *„Výroky o neudělení azylu podle § 13 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb., jsou podmíněny negativním rozhodnutím podle § 12 téhož zákona. Nejedná se tedy o samostatné výroky, neboť se jimi deklaruje neexistence důvodů pro udělení azylu jen za předpokladu, že nejsou splněny podmínky pro udělení azylu podle § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb. Rovněž výrok o existenci či neexistenci překážky vycestování není samostatným výrokem, neboť se váže na výrok o neudělení azylu nejen podle § 12 zákona o azylu, ale i podle § 13 a § 14 téhož zákona.“* Tento právní názor byl pak dále doplněn tímto

soudem v rozsudku ze dne 2. 3. 2005, sp. zn. 3 Azs 77/2004: *„I žadatel se zjevně nedůvodnou žádostí o udělení azylu se může dovolat humanitárních důvodů, popř. správní orgán je může shledat sám již v rámci zkráceného řízení. V takovém případě však není místo pro zamítnutí žádosti pro zjevnou nedůvodnost podle § 16 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb., se současným udělením humanitárního azylu, ale naopak pouze pro kladný výrok ve smyslu § 14 téhož zákona.“*

Nejvyšší správní soud tak v daném případě nezjistil naplnění namítaného důvodu kasační stížnosti podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. a proto dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná a zamítl ji (§ 110 odst. 1 s. ř. s.), jelikož krajský soud na daný případ aplikoval správná zákonná ustanovení a nepochybil ani při jejich interpretaci ve shora uvedeném smyslu.

Stěžovatelka, která neměla v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s.) a Ministerstvu vnitra náklady řízení nevznikly. Proto soud rozhodl, že se žalovanému nepřiznává právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. července 2006

JUDr. Vojtěch Šimíček
předseda senátu